

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 294 (3426) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Stalin, Rooseveltt és Churchill már el is indult a hármastalálkozóra (?)

Brit bombázók újabb terrortámadást intéztek Berlin ellen — Utolsó pillanatban letiltották az amerikai ellenőrző hatóságok Károly volt román király rádióbeszédének közvetítését

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távírtai Iroda értesül, a bolsevisták november 23-án folytatták erős támadásaikat a nikopolji hídfő ellen és pedig főként a nagy Dnyeper-ívből. A németek a támadásokat kemény harcokban visszaverték. Ellentámadásokkal megsemmisítették, vagy visszaverték a belőlt ellenséges erőket. Kremsucsugtól délre még folynak a heves harcok.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Brit bombázók november 23-án, az esti órákban újabb terrortámadást intéztek a birodalmi főváros ellen. A város több helyén újabb rombolások keletkeztek. Minthogy azonban ezt a második légitámadást — mint a Német Távírtai Iroda értesül — német részről várták, már előre különös légvédelmi intézkedéseket rendeltek el, úgyhogy az egész lakosságnak odaadó közreműködésével nyomban megkezdtek a harcot a tüzek megfékezésére és az áldozatok kimentésére. Az idő az elhárítás szempontjából valamivel kedvezőbb volt, mint a megelőző napon. A német légvédelmi erők már a tengerpart átrepülésekor megátámadták az ellenséges bombázóköteteket. Az eddigi jelentések szerint a repülőgépek leállításában tekintélyes eredményeket értek el.

A Pest írja: Zürichbe jelentés érkezett arról, hogy amerikai lapok már részleteket közölnek a Rooseveltt—Churchill—Stalin találkozó anyagáról. Arról azonban, hogy mikor és hol lesz a találkozó, nem emlékeznek meg. Az a megjegyzés jut kifejezésre, hogy a három államférfi már el is indult a találkozóra.

Stockholm. (Bud. Tud.): Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok fővárosában elhangzott lengyel nyilatkozat, mely szerint a szövetségesek, ha nem mint a lengyel kormány szövetségese hatolna be lengyel területre, akkor az ottani lengyel csapatok ellenállást fejtenének ki. — majdnem hivatalos követelése a szovjet-lengyel diplomáciai viszony felelevenítésének.

Lisszabon. (MTI.): Az angol híroroda newyorki jelentése szerint az Egyesült Államok ellenőrző hivatala az utolsó percben letiltotta Károly volt román király rádióbeszédének közvetítését. Ugy volt, hogy kedden este a mexikói rádióállomáson beszél a volt király, ahinek szavait az amerikai rádióállomások is átveszik. A tiltó rendelkezést semmivel sem okolták meg.

Öt napra tervezik a hármastalálkozót

Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, hivatalosan közölték Washingtonban, hogy az amerikai haditengerészet egységei elfoglalták a Gilbert szigetcsoporthoz tartozó Makyna szigetet.

Zürichből jelentik: (MTI) A három nagyhatalom kormányfőinek közeli találkozójára vonatkozó feltevésekről a Neue Zürcher Zeitung londoni levelezője ezt írja:

Eden és Hull egészen nyíltan kijelentette, hogy a moszkvai értekezleten bizonyos kérdésekben nem sikerült elosztatni a nézeteltéréseket. Példaként Kelet-Európa jövődó határait említették. Másfelől a Moszkvában összejött három külügyminiszternek aligha volt az a feladata, hogy a háború nagy hadászati kérdéseiről tárgyaljon. Most a három kormányfő értekezletén tehát bőségesen adódnak kérdések a megbeszélésre. Eppen erre való tekintettel, igazuk lehet azoknak, akik azt hiszik, hogy az értekezletre hamarosan sor kerül.

Newyorkból jelentik: (B. T.) Jólér-

tesült körök úgy tudják, hogy Rooseveltt, Churchillel és Stalin találkozóját öt napra tervezik. Az értekezletnek két szakasza lesz. Az elsőn csak Churchill és Roosevelt tárgyal, Stalin csak a második részen jelenik meg, mert a hadműveletekre való tekintettel, nem akar hosszabb ideig távolmaradni.

Marshall tábornok Londo ba teszi át székhelyét

Amszterdamból jelentik: (MTI) A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Washingtonban ezidőszentint beható megbeszélések folynak bizonyos tervekről, melyeknek célja az, hogy biztosítsák a szorosabb együttműködést a szovjetfőparancsnokság és a londoni angol-amerikai főparancsnokság között. Ugyanez a jelentés közli, hogy a terv szerint Marshall tábornok, aki idáig az amerikai haderő vezérkari főnöke volt, főhadiszállását az angol-amerikai főhadiszállás székhelyére, Londonba teszi át. Vezérkarában a szovjet hadsereg tisztjei is helyet fog-

lálnak. Eisenhower tábornokot állítólag Washingtonba hívják vissza vezérkari főnöknek és másra bízzák a földközi-

Partizánok felrobbantották a Zágráb-sziszeki vasutvonalat

Zágráb. (MTI.): Hivatalosan jelentik, hogy a Zágráb és Sziszek közötti vasutvonalon november 16-án majd Zágráb közvetlen közelében november 17-én ugyancsak este 15 méter hosszúságban felrobbantották a vasúti sínt. Az érvényben lévő rendelkezés értelmében, november 20-án a helyszínen agyonlőtték több partizánt, akiket fegyverrel kezükben tettenérték.

Zágráb. (MTI.): Most érkezett meg Bosznia különböző helyeiről 900 olyan árvagvermek, akik a partizánbarok következtében veszítették el apjukat és anyjukat. A vasúti állomáson megható jelenetek játszódtak le, különösen az volt megható, amikor az alig egy esz-

tengeri haderő főparancsnokságát.

Washingtonból jelentik: (B. T.) A felsőház hadügyi bizottsága Patterson tábornoknak, a 7-ik amerikai hadsereg parancsnokának ügyét tárgyalja. A tábornok néhány héttel ezelőtt Sziciliában egy tábori kórházban kétszer arculütött egy katonát. Később bocsánatot kért ugyan a katonától és bocsánatkérését a kórház személyzetétől, valamint napiparancsban is megismételte.

Londonból jelentik: (B. T.) Hivatalos körökben kedden hangsúlyozták, hogy Libanonban még számos kérdés sürgetően meg kell oldani, mielőtt beszélhetne a feszültség enyhüléséről.

tendős árakat osztották ki a nevelőszülők között.

Zürich. (MTI.): A svájci szövetségtanács kedden elhatározta, hogy bírói eljárást indít a luzerni „Szociáldemokrata Ifjak”-nak elnevezett csoport több tagja ellen kommunista üzemek és forradalmi tevékenység miatt. Azt vezették ugyanis, hogy a hatóságok vezető tagjait fogságba vetik, továbbá a középületeket és közüzemeket megszállják. Az eljárás alatt katonai büncselekményekben is ítélkeznek, mivel a perbe fogottak katonai titkokat vitattak meg és hűtlenséget követtek el. A vizsgálatot és az ítélkezést a luzerni kantonra bízták.

Nagy érdeklődés mellett kezdte meg a képviselőház a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását

Budapestről jelentik: A képviselőház szerdai ülését 10 óra után 10 perccel nyitotta meg vitéz Török Tibor alelnök. Az ülés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott, ami érthető, mert a honvédelmi tárca költségvetését tárgyalták. Ott volt vitéz Csataj Lajos honvédelmi miniszter is. Faragó Ede, a tárca előadója megbetegedett és így helyette az elnök Esső Sándor képviselőt kérte fel.

Az előadó kegyeletos szavakkal emlékezett meg a harcokban hősi halált halt honvédekről és ígérettel fordult családtagjaikhoz, hogy a magyar országgyűlés nem feledkezik meg róluk.

A honvédelmi tárca költségvetése tárgyalásának vezérgondolatoként a következőket jelölte meg: A nemzet és a hadsereg egy. Az áldozatvállalásban sem lehet különbség magyar és magyar között. Örömmel állapította meg, hogy a magyar képviselőház a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását elismerést érdemlő módon a napi politika fölé emelte. Megállapította, hogy a honvédelmi érdekek mindenek elő való helye-

zésének fontosságát a legteljesebb mértékben átérzte a pénzügyminiszter is. Az átlagos 75 százalékos emelkedés mellett szemben a légierők több, mint százszázalékkal, a parancsnokságok pedig 54 százalékkal kapnak többet. Örvendetes tény, hogy a Nemzeti Repülőalap költségvetése 23.600.000 pengőjével több, mint százszázalékos emelkedést mutat. A közforgalmi repülés költségvetése először szerepel a honvédelmi tárcaiban, mert eddig a kereskedelmi tárcaiban foglalkoztak vele.

Behatóan méltatta azután a hadsereg szellemi és anyagi szükségletének fontosságát. A honvédség felszerelésében sajnos, határt szab az anyag beszerzése, de nem lehet kétséges, hogy honvédségünknek a lehető legjobb és legtekintetesebb anyagot kell adnunk.

Végül hangoztatta, hogy Magyarország ezeréves küldetését tölt be kelet kapujában, nyugat védelmében. Most is ebből a küldetésből vállalta a jelenlegi háborút. Azután elfogadásra ajánlotta a költségvetést.

Ötven év előtt halt meg Bulgária megteremtője

Szófiában és Bulgária számos városában fekete zászlók hirdetik, hogy a velünk rokon bolgár nép lelkéből még nem halt ki az első fejedelmnek, Battenberg Sándor hercegnek emléke, akinek porhüvelyé ott nyugszik a szófia Szent György katedrálisban.

Bulgária a Balkán szíve. Történelme telve van tragikummal. Hatalmas birodalom, majd elbukik a diadalmasan előretörő félhold janicsárjai előtt. Sokáig török vilájet, majd Plevna után a nagyhatalmak ismét feltámasztják, mint török vazallus fejedelemséget, amhez hozzácsatolták a kelet-ruméliai szandzsákokat is.

Első fejedelme, nagybátyjának, II. Sándornak, a minden oroszok cárijának öhájára a fiatal hesseni dragonyos főhadnagy: Battenberg Sándor herceg lett. 1879 április 29-én választotta meg a tironovói bolgár nemzetgyűlés az alig 22 éves lovastisztet. Nehéz helyzete volt. Az ország nyelvét nem ismerte, népét is akkor látta először. Kiszolgáltatta a korrumpált cári szoldateszkának és csinovszikoknak. Fővárossá helyes érzéssel Szófiát tette meg s megpróbált rendet teremteni. Először megtanulta a nép nyelvét, bentazta az országot, szóba állott a paraszttal és megismerte nemzete minden baját, bűjét. A cár által küldött pénzeket az orosz tisztviselők s katonatisztek ellopokdták. Ennek ellenére vasenergiával folytatta felépítő programját, II. Sándor támogatásával, majd annak elhunytá után, magára hagyatva, mert III. Sándor francia és angolbarát volt s a német vonalról nem akart tudni, Battenberg Sándor német volt, a hessen-darmstadti Alexander hercegnek és Hauke grófnőnek (később Battenberg hercegnővé emelve) morgánikus házasságából származva. Az orosz bürokrácia összeesküdött ellene, a szerbeket a szentpétervári kamarilla háborúra uszította Bulgária ellen, azonban Battenberg Sándor kardjára ütött s bátor bolgáraival 1885 novemberében Szlivnicánál és Piretnál tönkrevverte a szerb hadseregeket. Ugyanez évben elkergette a szultán hivatalnokait Keletruméliából s egyesítette azt a provinciát Bulgáriával. A nagyszultán a fényes portán tudomásul vette s kinevezte a bátor és daltás fejedelmet Keletrumélia fő kormányzójává s elengedte a hűbérfizetés nagyrészét is. Ez azonban sem a cárnak, sem Londonnak nem tetszett, összeesküvéseket ezíttattak a fejedelm ellen, aki a szlivnicai véres csata előtt így ír apjának: „Nem félek a háborútól, mert a haláltól sem félek; ha bekövetkezik, akad elég golyó, talán egy hátulról is...”

A politikai összeesküvés sikerre vezetett. 1886 augusztus 21-én összeesküvő orosz és bolgár tisztok éjjel rátörttek a konakban a szlivnicai győzőre, az új Bulgária megteremtőjére s lemondatták trónjáról és áttették az orosz határra. Később, mint magánember vissza akart térni, de a cár nem engedte. Berlinbe költözött s feleségül akarta venni Viktória porosz hercegnőt, Frigyes császár leányát, azonban Bismarck herceg kancellár nem egyezett bele, nehogy az orosz cár és az angol király megharagudjanak. Erre, mint Hartenau gróf, visszavonult vadregényes birtokúra, a Mura mellé, feleségül vette a nagy képzettségű, finom lelkű és kiváló szépségű Loisinger Johannát, darmstadti operaénekesnőt, akivel harmonikus házasságban élt haláláig. Két gyermek, egy fiú s egy leánya maradt.

tak árván ötvenéves korában bekövetkezett haláláig.

A bolgár nép nem felejtette el első uralkodóját, akinek politikai feltámasztását köszönhette s aki ragyogó példáját mutatta a katonai s népi eredmények. Az önálló Bulgária keletkezésével s első fejlődésével neve örökre össze van forrva. Ő teremtette meg a nemzeti öntudatot, a fegyelmet s rendet és mutatta meg az utat a fiatal bolgár nemzetnek a nemzeti méltóság és becsület terén.

Bulgária hálással emlékezik meg első

Embermilliók összefogása Keletázsiában

Idegtépő, pokoli zaj, fullasztó fiist kíséri a mai háborút, amely döntően hozzájárul a világ képeinek megváltoztatásához. A távoli „Csendes” óceán vidékeit sem kímélte meg a belzebubi láma. Az az esemény azonban, mely óriási területen, soha nem hallott embertömegek között megy végbe, mégis hangtalan és feltartóztatlan: Nagy-Keletázsia létesítése és megerősítése.

Tojo, japán miniszterelnök egy kiterjedt utazása alkalmával közvetlen képet alkothatott magának erről a mérhetetlen nagy területről, amely magában foglalja a Japán birodalmat, a vele szövetséges és kapcsolt területeket, sőt a közös jólét „szféráin” túl, egész Nagy-Keletázsiát a szó legtöbbször értelmében. Mi a jelentősége ennek a japán vezetés alatt összekovácsolódó térségnek és a rajta élő embermillióknak?

Tojo egy beszéde alkalmával hideg józansággal foglalta össze utazásának eredményét: Keletázsia közel egymilliárd lakosa ma egész erejét Anglia és az Egyesült Államok legyőzésére koncentrálna. Egymilliárd ember! A Föld lakosságának majdnem fele egyesült nemcsak egy közös hadicél elérésére, hanem az eljövendő hosszú, tartós békeévek idején létrehozandó politikai, gazdasági óriás-szervezet megalósítására. Ilyen embertömegek összefogását még soha nem látta a világ. Bár az első világháborúban Németország ellenségei tulhaladták ezt a számot, sőt a tengelyellenes hatalmakhoz tartozók ma is közel járnak az egymilliárdhoz, de ez a szám nem egyéb, mint az összeadott hadiüzeneteknek a megfelelő országok lakosaival való szorzata, tekintet nélkül azok helyzetére és felfogására.

A Keletázsiái tömbbel éppen úgy nem hasonlítható össze az ilyen „könyvelés”, mint az európai szárazfölddel. Amíg a tengely hatalmi és terjeszkedési területe a legsűrűbben lakott térségben van, addig ellenségeik csupán a viszonylag gyéribb la-

nagy uralkodójáról s mi magyarok is osztozunk ebben, mert nagy barátunk volt és családjának egy része magyar volt s utódaik itt is élnek. Érdekes, hogy XIII. Alfonz spanyol király felesége Battenberg Ena hercegnő volt és a jelenlegi keletázsiái angol főparancsnok is, Battenberg herceg, aki nevét Mountbattenre anglicizálta.

Battenberg Sándor herceg a régi ferencjózsefi osztrák-magyar hadseregben, lemondása után, mint ezredes (a 27-es közös, a belgák királyának nevét viselő gyalogezredben), majd mint tábornok a tizenegyedik gyaloghadosztály élén teljesített szolgálatot. Grázban halt meg a katonai kórházban vakbélgyulladás következtében.

Nagyszerű pályafutása mindig ragyogó példa marad.

Mozik műsora:

APOLÓ: Sziámi macska,
BELVÁROSI: Münchenhausen,
CASINO: Tűzördög,
KORONA: Lidércfény.

lom teszi, 75 millió ember él a tulajdonképpen Japánban, a szigeteken. 33 millió Koreában. Formosában és az egyéb birodalmi területeken, összesen tehát 108 millió a Birodalomban. A Japánnal szorosán szövetkezett mandzsu császárság legalább 46 milliót tesz ki. Nemzeti Kína határai és lakossága ugyan nem állapítható meg pontosan, embertömegeinek száma azonban Japánnal és Mandsukuoval együtt legalább 400 milliónyi tömböt alkot. Ha Kinát teljesen megnyerik a keletázsiái gondolatnak, úgy ez az összeg majd ke- reken 600 millióra rug. Ehhez számíthatjuk a Japántól elfoglalt, vele szövetséges és baráti államokat, azonkívül azokat az országokat, melyeket gazdaságilag érdekkörébe vont: a volt holland gyarmatbirodalmat, Burmát, a Maláj- és Fülöp-szigeteket, Thaiföldet, Indokínát, — összesen mintegy 150 millió embert. Az angoloktól leigázott, de szabadságukat állandóan követelő 400 milliónyi hinduval a milliárdot jóval túlhaladtuk. Még ha a dolgok jelenlegi helyzetét is vesszük számításaink alapjául, vagyis Tschunkina lakosait az ellenséghez számítjuk, megközelítőleg a milliárdot akkor is elérhetjük. (TEK.)

Nem érvényes a közönséges levélformában tett értelmiségi bejelentés

A belügyminisztériumban működő Kihágási Tanács elvi jelentőségű határozatot hozott, melyben kimondta, hogy az értelmiségi kormánybiztossághoz intézett személyzeti bejelentéseket kizárólag hivatalos nyomtatványon lehet tenni, a más formában, például közönséges levél alakjában tett bejelentések érvénytelenek. A konkrét esetben egy vidéki kereskedő az esetleges bejelentést ajánlott levélben intézte az értelmiségi kormánybiztossághoz. A kormánybiztosság ezt a bejelentést nem fogadta el és az illető kereskedő ellen a hivatalos formájú bejelentés elmulasztása miatt megindult az eljárás.

A tárgyalás során a kereskedő azzal védekezett, hogy nem sikerült beszereznie a hivatalos nyomtatványt, mert a községben a nyomtatvány elfogyott. Nem akart késlekedni a bejelentés megtételével, ezért küldte el ajánlott levélben a közlést a kormánybiztossághoz. Első fokozaton az eljáró rendőri büntetőbíró felmentette a kereskedőt s arra az álláspontra helyezkedett, hogy a levél formájában tett közléssel is elegendő a bejelentési kötelezettségének.

A Kihágási Tanács azonban megváltoztatta ezt az ítéletet és kimondta, hogy a rendőri büntetőbíró jogszabályt sértett a kereskedő felmentésével. A Kihágási Tanács szerint az érvényben lévő kormányrendelet kifejezetten kimondja, hogy az értelmiségi bejelentést a rendeletben előírt V. számú nyomtatványon kell megtenni.

Nem fogadható el a kereskedőnek a védekezése, hogy a községben a hiva-

talos nyomtatvány kifogyott és ezt beszerezni nem tudta. A kormányrendelet ugyanis azt mondja, hogy „a bejelentéshez szükséges nyomtatványokból a kormánybiztos megfelelő készlettel látja el Budapestben a kerületi előljárókat, városokban a polgármestert, községekben az előljáróságot.” A rendeletnek ez a szakasza azonban nem magyarázható úgy, hogy az előírt nyomtatványt a hatóság tartozik a felek rendelkezésére bocsájtani, és nyomtatványok hiánya hatósági mulasztásnak minősüljön, ami a bejelentésre kötelezett szemben büntetethetőséget kizáró okként jönne tekintetbe. Az idézett jogszabály rendelkezéséből ugyanis nyilvánvalóan kitűnik, — állapította meg a Kihágási Tanács, — hogy az ott felsorolt hatóságok a bejelentésekkel kapcsolatban csupán kisebbítő szerepkört töltenek be azért, hogy a nyomtatványkészletükkel az érdekeltek rendelkezésére állnak. Ez pusztán célszerűségi rendelkezés alapuló hatósági szolgálat, azonban semmiesetre sem tekinthető olyanoknak, mint amelyből a törvényes bejelentési vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén a mulasztó büntetőjogi felelőssége tekintetében hármilféle jogi következtetést lehetne levonni.

Az adott esetben módjában lett volna az érdekeltnél kereskedőnek a szükséges nyomtatványt akár valamely szomszédos község előljáróságától, akár pedig közvetlenül a kormánybiztosságtól, vagy pedig az államnyomdától idejében beszerezni. (Bud. Tud.)

Házát, birtokot, szőlőt
e adni, venni
akar, keresse fel
PRÁGER ÜGYVÉRSÉGEL
Teleki-utca 38. szám.

Kiev körül újabb teret nyertek a németek

Gomelnél hátrább fekvő állásokba vonták vissza csapataikat Délolaszországban összeomlottak a 8-ik brit hadseregnek a német magaslati állások megsemmisítésére irányuló támadásai — Bukarestet, Ploestet és Konstanca kiürítik a románok

Berlinből jelentik: (MTI.) A keddi véderőjelentés kiegészítéseként közlik a Német Távirati Irodával: A leroszzi és szamoszi vereség és Délolaszországban a sikerek teljes hiánya az angolokat újabb megfontolatlanságra kényszerítette. A német birodalom fővárosa ellen a keddre virradó éjzaka intézett támadásokat éppen olyan kevésbé lehet katonai megfontolás eredményének mondani, mint az előző megfélemlítő támadásokat. Ez csak barbár megnyilatkozása a más harctéren elszenvedett vereségek és keserű csalódások miatt érzett bosszúnak. — Angliában magában ugyanis már jórőgen tisztában vannak azzal, hogy az ilyen támadásoknak nincsen katonai értelmük és semmiesetre sem szolgálhatnak eszközzül arra, hogy hármiképpen befolyásolhassák a katonai fejleményeket. Nem véletlen, hogy ez az ellenséges támadás véletlenül Szamosz sziget meghódítása után történt. A szamoszi vereség nem jelenthet azonban mást, mint az angolok aegai-tengeri állásának megszűnését.

Az angolokat, mikor az olasz fegyverletétel után a szigetcsoporthoz maguknak szereztek meg, az a remény fűtötte, hogy Angliát itt legkevésbé érheti támadás.

Anglia adósszámlája ismét jelentősen megnövekedett

A Lerosz--Nikária--Szamosz trilogia, amely néhány nap alatt véget ért, oly súlyosan érte a brit tekintélyt és a délolaszországi sikertelenséget oly nagy családással fokozta, hogy Londonban nem láttak más kivezető utat, mint a megfélemlítő légitámadást. Az aegai-tengeri csatát azzal akarták ellensúlyozni, hogy Berlinben kiterjedt lakónegyedek váltak romhalmazzá. Elfelejtik azonban, hogy a németek aegai-tengeri támadóhadjárattal tisztára katonai úton haladtak, a tisztességes katonai támadás után azonban az angolok legújabb támadásokkal ismét kifejezetten juttatták, hogy nem tudnak azonos eszközökkel döntést kiesikarni, vagy legalább sikert elérni. Ezzel a támadással Anglia adósszámlája ismét jelentősen megnövekedett. Ez a támadás, miként az okozott pusztítások kétségtelenül igazolják, csaknem kizárólag a német főváros lakóréseinek és művészeti intézményeinek szől. A sűrűn lakott városrészekben a pusztítások természetesen meglehetősen jelentékenyek és a lakosság körében az áldozatok száma sajnos, nagy. Az áldozatok csaknem kivétel nélkül nők, idősebb, már szolgálatra nem kötelezett férfiak és hadifoglyok, amint ez a háborús viszonyokból is következik. Ezeknek szől tehát elsősorban az angolok megfélemlítő támadása, amelynek számos valóságszerű cél szolgáló épületen kívül a híres Vilmos császár emlékmű is áldozatul esett. Hosszú sorát lehetne felsorolni azoknak a lakóházaknak, színházaknak, mozgóképszínházaknak, egyházi és művelődéstörténeti épületeknek, amelyeket a brit bombák szétromboltak, vagy erősen megrongáltak.

A megtorlás kemény lesz, de igazságos

Az angolok azonban biztosak lehetnek benne, hogy minden megölt nő, kórházi beteget, minden gyermeket éppen olyan pontosan feljegyzünk, mint minden egyes megmondolatlanul elpusztított épületet, amely polgári vagy művelődéstörténeti célokat szolgál. Ezek az áldozatok és pusztítások bünhődést követelnek, annak a számlának a benyújtását, amely a német városok elleni támadások során ösz-

Berlin lakosságának csodálatra méltó magatartása a terrortámadás alatt

Genf ből jelentik: (MTI.) A Tribune de Geneve berlini tudósítója a csodálat és a tisztelet hangján ír Berlin lakosságának a keddre virradó éjszaka lefolyt légitámadás alkalmával tanúsított nagy nyugalomáról és áldozatos segítőkészségéről. Az alacsonyán szálló felhőzet, az eső, a csillagtalan égbolt a nehéz angol négymotoros bombázóknak lehetővé tették a célzást és megnehezítették a védelmet. — Mint a tudósító írja, a szó igazi értel-

szegyiült. A német véderő, amely az angolszászok délolaszországi hadjárata a világ előtt nevetségessé tette és amely a bolsevizmus elleni nehéz harc ellenére alig száz óra alatt megtisztította az angoloktól az Aegai-tengert, a Földközi-tenger egyik legfontosabb részét, végrehajtja majd ezt a megtorlást, mihelyt kiadják rá a parancsot. A német katonai vezetés sajnálja, hogy a brit repülők magatartása folytán odáig fajult a dolog, hogy a megtorlás kötelezettsége elől nyilván nem vonhatja ki magát. Ez a megtorlás kemény, de igazságos büntetés lesz mindazokért a károkkért, amelyeket az angolok a német polgárlakosság elleni támadásaikban okoztak. A német vezérkar figyelmeztette az angolokat, de szőlnek erőszakkal szőlveit. Ha azonban a bünhődés napja elérkezik, az angol népnek nem szabad panaszkodnia, mert maga idézte fel a barbárságot.

mében vett megfélemlítő terrortámadásról van szó. A lakosság a támadás alatt elhagyta az óvóhelyeket és minden parnes nélkül példátlan eréllyel s bámulatos odaadással az emberek ezrei vettek részt az oltásban és a mentésben.

Helsinki. (MTI.) A Német TI jelentik: A Svenska Pressen értesülése szerint a Berlin elleni légitámadás során megsemmisült a finn követség épülete.

Nagyszámu fontos helységet foglaltak el a németek Kiev térségében

Berlinből jelentik: (MTI.) A főharcok színhelyén, Kiev körül a németek újabb teret nyertek a szovjet erős ellenállásán és a tartós kedvezőtlen időjárás ellenére is — írja a Német Távirati Iroda katonai tudósítója — majd így folytatja: A Kievtől nyugatra fekvő területen lezajló német ellentámadások azt igazolják, hogy a német hadvezetőség itt nemcsak teret kíván nyerni, hanem főleg arra törekszik, hogy minél nagyobb ellenséges erőket kössön le. Ez a törekvés eddig teljes sikerrel járt. Manstein hadosztályai hétfőn töretlen harci erővel indultak újabb rohamra s egy új, mélyen tagozott ellenséges védelmi rendszert törtek át és nagyszámu fontos helységet elfoglaltak.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az Interinf jelentik a délolaszországi harcokról: A délolaszországi arcvonal keleti szárnyán a 8-ik brit hadsereg háromnapos támadásai, amelyek a Sengrotól nyugatra levő német magaslati állások megsemmisítésére irányultak, végleg összeomlottak. A folyótól nyugatra a német kötelékek valamennyi brit támadást megállítottak. Montgomery csapatai hétfőn 11 páncélkocsit vesztek és többszáz foglyot hagytak a csataterén.

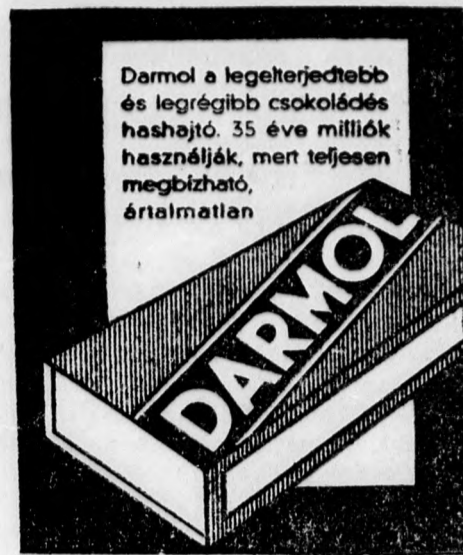
Lisszabomból jelentik: (MTI.) Az angol híroroda hivatalosan közli, hogy brit, görög és olasz csapatok kiürítették Szamosz szigetét.

Izstanbulból jelentik: (B. T.) A román kormány elhatározta, bukaresti hírek szerint Bukarest, Ploesti, Konstanca és más fontos városok fokozatos kiürítését.

Berlin. (MTI.) A keleti arcvonal déli szakaszáról az Interinf a következőket jelentik: Krim-félszigeten a német és román véderők az ellenségek véres veszteséget okozva, a Keresztől északkeletre, északra és északnyugatra megindult több bolsevista támadást visszaverték. A német

légihaderő erős kötelékei több meg- rakott partraszállási zászlókat sülyesztettek el. A bolsevisták megkísérelték a Dnyeper vonalig délről előretörni, a kísérletet azonban megheiusítottuk. 35 szovjet harcokocsit tettünk harcoképtelenné.

Dnyepetrovszktól déllyugatra

és Krivojrogtól északra új nagy támadó kötelékek bevetésével folytatták a bolsevisták nagy támadásaikat a német védelmi rendszer ellen, azonban a németek új, nagy elhárító sikert értek el. Az egyik zárt kötelékben támadó bolsevista páncélos hadosztályt teljesen felmorzsoztuk. Zsitomir és Kiev között megerősödött a bolsevisták ellenállása a német támadásokkal szemben. A német csapatok ennek ellenére újabb teret hódítottak és két szovjet vadászrezdet megsemmisítettek. 56 darab 34 tonnás szovjet páncélkocsi megsemmisült. Gomeltől déllyugatra csapatainkat egyes szakaszokon a túlerőben levő ellenség nyomása elől hátrább fekvő állásokba vontuk vissza.

Zágráb. (MTI.) Kedden délben 26 percig tartó légiriadó volt Zágrábban. Ellenséges repülőgépeket nem láttak.

Visszahelyezték hivatalába Libanon elnökét

Edde ismeretlen helyre távozott

Lisszabomból jelentik: (MTI.) Mint Algirből jelentik, az olaszországi tanácsadó bizottság rövidesen összeül. A bizottság később Olaszországba költözik. A jugoszláv és görög képviselők csak később csatlakoznak a tanácshoz.

Lisszabomból jelentik: (MTI.) Washingtoni jelentés szerint közömbön áll egy központi vezérkar létesítése az egyesült nemzetek három nagyhatalmának képviselőiből. Lehetséges, hogy ennek székhelye szintén London lesz.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelentik: A brit hírszolgálat jelentése szerint Libanon minisztereit szabadon bocsátották, az elnököt pedig visszahelyezték hivatalába.

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelentik: A szabadonbocsátott libanoni miniszterelnök — mint a brit híroroda jelentik — kedden az egybegyűlt nagy tömeghez beszédet intézett. Kifejezésre juttatta, hogy új idők bontakozik ki a Független Libanon számára. Mint a brit híroroda jelentése megjegyzi, az épület előtt határtalanul lelkes jelenetek játszódtak le.

Mersinából jelentik: (MTI.) A Német TI jelentik: A jaffai rádió szerint Eddé, akit a de gaullista hatóságok miniszterelnöknek tettek meg, ismeretlen helyre távozott.

Hirdessen a Magyar Lapokban

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A kisállamok helyzetét a jövőbenk egyre nagyobb veszélyek fenyegeti

Finn lap feltűnést keltő cikke az északi államok összefogásáról — Angol-szovjet ellentét a kis európai nemzetek szövetségének kérdésében

Helsinkiből jelentik: (MTI) Finn politikai körökben feltűnést keltett az Uusi Suomi vezércikke, amely az északi államok összefogása elé tornyosuló akadályokkal foglalkozik. A lap mindenképp megállapítja, hogy a kisállamok politikai együttműködésének a tervét különösen a Szovjet ellenzi és arra hivatkozik, hogy az ilyen összefogásban saját biztonságának veszélyeztetését látja. Egészen bizonyosnak látják, hogy a Szovjetunió ellenkezése a semleges célokkal szövetkező kisállamokkal szemben a Szovjet tényleges aggodalmából, hanem egészen egyszerűen abból az orosz kormányzati elvből ered, amelyet röviden a divide et impera elvével jelölhetünk meg.

A lap a továbbiakban ismerteti a norvég és svéd részről elhangzott megállapításokat, majd így folytatja:

— Bármiképp vélekedjenek is a különböző körök az északi államok és általában a kisállamok együttműködéséről, bizonyos alapvető igazságokkal nem lehet elhallgatni. Például azt, hogy a kisállamok helyzetét a jövőben egyre nagyobb veszélyek fenyegetik. A nagyhatalmak a különböző érdekeztelen és ünnepei beszédekben ma még egyre hirdetik a nagy- és kisállamok egyenjogúságát, de a gyakorlatban olyan sok fontossággal kezelik ezt a kérdést, hogy a gyakorlati politikában már nyoma sem található a kisállamoknak. Nem csoda tehát, hogy az önfenntartás ösztöne arra sarkalhatná a kisállamokat, hogy összefogjanak, ha nem akarnak a nagyhatalmak áldozatai lenni. Ennek figyelmeztetőnek kell lennie azok országok számára, amelyek pillanatnyilag azt hiszik, hogy helyzetük biztonságos — fejezi be cikkét a finn lap.

Az „Observer” cikke az Anglia és Szovjetunió közötti alapvető nézeteltérésekről

Zürich. (MTI.) Londoni híradás szerint az Observer cikket közölt az angol szovjet kapcsolatokról és többek között így ír:

Kapcsolataink Európához nem kevésbé fontosak mint a Szovjethez. A brit-szovjet szövetség ebben a háborúban győzelemre vezethet, de a békét csak az Európával való legsorosabb összhang biztosíthatja. Szerencsére egy nyílt cikk, melyet az Izvesztija néhány nappal ezelőtt közölt, nem zárja ki teljesen a megértést ebben a tekintetben. A szovjet teljesen jogosult arra, hogy elutasítsa az európai államok szövetségét, ha a szövetség ellene irányul. A szovjetet meg lehet nyugtatni a veszéllyel szemben, ha Anglia szilárd vezetéssel elől jár az Egyesült Európában és egyúttal megerősíti azokat a közvetlen kötelezettségeket, amelyek a szovjethez és Amerikához fűzik. A békét csak a legsorosabb összhang biztosíthatja Európával.

— Ha a Szovjet biztos Anglia és Amerika barátságában és a velük

való együttműködésben, akkor nem kell többé fenyegetettnek éreznie magát az egyesült Európától, sőt még tovább megyünk, a baráti Anglia kezekedhetik a Szovjettel szemben a baráti Európa felől, ha a Szovjet elfogadja a béketeremtő és egységesítő megmozdulást a rendezetlen és meggyötört földrezen.

Az Observer cikkében hangoztatja még, hogy a kis európai nemzetekre vonatkozó brit politika éppen az ellentéte a szovjetpolitikának, amennyiben már évek óta kedvezően ítéli meg a szövetség létrehozását. Amíg az egység és egyetértés megvolt a középeurópai államok között, addig évszázadokon át az európai nyugalom forrása volt, míg az utóbbi időben a politikai széttagoltság bizonyos tekintetben bizonytalanságot és politikai erőtlenséget teremtett. Ebben az 1919-iki békekötés rehozói legalább annyira hibásak, mint

maguk a nemzetek. Eppen ezért hirdette Churchill azt a tételt, hogy ezeknek a csatlakozó államoknak lehetőséget kell adni arra, hogy jövőjük biztosításához hozzájáruljanak, míg az Izvesztija most azt követeli, hogy ők is szabadulhassanak a háborúban való részvételük következményeitől. E tekintetben alapvető és komoly nézeteltérések vannak köztünk és a Szovjet között, melyeket nem lehet egyszerűen athidalni. A Szovjet talán, amely egy magában is földreest jelent, megengedheti a középeurópai államok ellenséges érzületét, Anglia azonban, amely Európa részének tekinti magát, ezt nem teheti meg.

A Baier Nachrichten tudósítója az Observer cikkéről azt írja, hogy szándékosan meglehetősen bőven ismertette a cikket, mivel az alapvető jelentőségűnek látszik. Azt a benyomást kelti, mintha kezdetét jelentené olyan poli-

tikanak, amely aranyhidat készít azoknak, akiknek Churchill megígérte, hogy lehetőséget ad nekik a jövőjükhez való hozzájáruláshoz. Feltűnő természetesen az is, hogy a cikk egyetlen szóval sem említi meg Franciaország szerepét a jövőendő Európában.

December elejére várják vissza Papent Ankarába

Istanbul. (MTI.) Az Interinf jelenté: A török főváros politikai körökének véleménye szerint Papent német nagykövetet, aki jelentésével Németországba utazott, december elejére várják Ankarába.

Berlinből jelentik: (MTI) Illetékes német helyről tájékoztatásul közlik, hogy Benes moszkvai útja nem lépte meg Berlin politikai körét. Benes legfőbb tulajdonsága a hiúság. Moszkvai útja régi önző politikájának megnyilatkozása és bizonyítéka annak, hogy politikája mindig Közép-Európa ellen irányult.

Londonból jelentik: (B. T.) A Daily Telegraph szerint az a szerződés, amelyet Benes Moszkvában alá fog írni, olyan záradékot tartalmaz, amely Lengyelországnak és Oroszország más szomszédállamainak lehetővé teszi a megállapodáshoz való csatlakozást.

Egy hadsereg fegyverek nélkül

Meghozzák-e a döntést az új japán-kinai offenzívák?

Cikkünk a „Berliner Börsenzeitung” egyik vezércikke alapján világítja meg a távolkeleti katonai helyzetet.

A Kinában és Burmában újra megindított japán offenzívák a keleteurópai harcra folyó iszonyatos mértékű napjaiban is elég jelentősek ahhoz, hogy a figyelem sugárkévéjébe állítsák azt a háborút, melyet Japán már a hetedik éve visel Csangkaisek ellen. És ezzel egyúttal ismét felvetődik a ketős kérdés: vajon meghozhatják-e ezek az offenzívák a döntést, avagy vajon miben reménykedhet még Csangkaisek a japán-kinai háború hetedik évében?

A kinai hadsereg legújabb térképe szerint északon a Hoangho könyökétől dényugaton az asszami határig egy kezen 5000 kilométeres arcvonalon három oldalon veszik körül a japánok Csangkaisek új fővárosát, ahová Hankau megezállása után vonult vissza, tehát

az angolszász szövetségben álló Kinának már nincsen összeköttetése a tengerrel.

És ha a körnek még nyitva álló cikkelye légvonalban mintegy 1500 kilométer széles is, ez tulajdonképpen nem nagyon ekkor jelenthet, hiszen

Csungking mögött nem kevesebb, mint 3000 kilométeres mélységben csupán lakatlan, majdnem teljesen üttalan területek fekszenek.

Ezenkívül még csak azt kell számításba venni, hogy a baráti szomszédokkal kapcsolatot kereső Csungking-Kinát mind Indiától, mind pedig a Szovjetuniótól egy-egy ezer kilométeres mélységű magas hegyvidék választja el és nyomban érhetővé válik, hogy miért tartották szükségesnek Csangkaisek szövetségesei megkezdeni a legendás burmai út pótlására annak az asszami útnak a megteremtését, melynek tovább-

építését a japánok most szintén megakasztották.

A jelen helyzetben a légiszállításokon kívül, melyek gyakorlatilag alig jelenthetnek számottevő könnyebbséget,

Csungking-Kina kizárólag a tevé és ösvérkaravánokra van utalva, ezeknek azonban a tibeti selyemúton keresztül Indiáig hat-nyolc, sőt Mongólián át a Szovjetunióig tizenkét hétre van szükségük.

Világos, hogy ilyen ókori eszközökkel a modern háború szállítási igényeinek nem lehet megfelelni. sőt Csungkingot nemcsak fegyverekkel és hadianyaggal, hanem még élelmiszerral sem lehet ellátni. Ehhez a helyzethez járul még, hogy a még Csangkaisek ellenőrzése alatt maradt területek tulajdonképpen még az önellátásra sem elégségesek. Mert ha igaz is, hogy Csungking-Kina lakosságát még mindig mintegy száz millió emberre lehet becsülni, az országnak nemcsak legfontosabb stratégiai pontjai, hanem ipar- és nyersanyagterületeinek kilenczöd része is japán megezállás alatt van.

Ilyen körülmények között Csangkaisek erejét akkor sem lehet túlságosan nagyra értékelni, ha esetleg igazuk is van azoknak a csungkingi adatoknak, melyek szerint jelenleg három millió katona áll a marsall zászlói alatt: ez ugyanis annyit jelent, hogy ha emberanyagban Csangkaisek nem is szenved hiányt, annál nagyobb szüksége lenne fegyverzállításokra. Arról, hogy mekkora ez a szükséglet, jó képet nyújthat már maga az a pusztító tény is, hogy

Csangkaisek nemcsak a repülőgépeket és páncélkocsikat, hanem még a gépfegyvereket, géppisztolyokat is szövetségeseitől kénytelen importálni, mivel saját hadipara úgyszólván csak puskacsövek és puskagyak gyártására van berendezve.

Annak, hogy Tokióban mégsem számít senki sem arra, hogy a mostani offenzívákkal ki lehetne a japán-kinai háborúban a döntést csikarni, az a magyarázata, hogy Csungking-Kina reménytelen helyzete ellenére sem Singapur vagy Manila, melynek elfoglalásával egy hadjáratot be lehetett fejezni: Csangkaiseknek még elég sivatag áll rendelkezésére, ahová szükség esetén visszahúzódhat. A távoltságok szerepének a japánok mindig is tudatában voltak és ezért kezdetől fogva óvakodtak attól, hogy Csangkaisek csapatait egészen a végtelen kinai-tibeti térség belsejéig üldözzék, de minthogy közvetlen katonai céljaikat ilyen józan önmérséklettel tüzték ki, természetesen arra sem volt szükségük, hogy Kina ellen minden erejüket harcavessék. Ha Japán eddigi kinai hadműveleteit majdnem kivétel nélkül offenzív elhárító rendszabályoknak tekintette, arra sincsen ok, hogy Tokió terveiben és szándékaiban alapvető változára kelljen számítani.

Amint Japán Kina elleni háborúja folyamán eddig is mindig Angliával és Amerikával való leszámolásra tartogatta erejét, bizonyosra lehet venni, hogy ezuttal és ezután is az angolszászokban látja főellenségeit, akiknek támogatása nélkül Csangkaisek egyébként sem tartotta volna magát eddig. Ezt a politikát már azért is minden aggodalom nélkül Csangkaisek egyébként sem tartották ember ismert igénytelenségére támaszkodva még elég erős lehet ahhoz, hogy országa elszigeteltsége, fegyver-és áruhiánya s mindezeket kívül még katasztrófális gazdasági és pénzügyi helyzete ellenére tovább vegetáljon, számottevő ellentámadásra a lehetőségek keretében esetleg még fokozott angol-szász-szovjet támogatás esetén sem gondolhat. (MN.)

Tiszta gyapjú takarók érkeztek **BEIER** textilvereskedés, Deák Ferenc-u. 2

Radocsay László beszéde után

Elfogadta a képviselőház az igazságügyi tárca költségvetését

Budapest. (M. T. I.): Az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása során Esső Sándor (MÉP) elismeréssel emlékezett meg az igazságügyi szervezet kiváló működéséről. Kérte a zsidó ügyvédek tevékenységének korlátozását.

Szilágyi Olivér (Erdélyi Párt) a rehabilitációs törvény alkalmazásánál nagyobb körültekintést kért az erdélyi lakossággal szemben. Makray Lajos a házassági törvény sürgős revíziója mellett foglalt állást. Budinszky László a közjogi és magánjogi munkavédelem kidolgozását sürgette. Bartha Ignác azt kérte, hogy az egész országban 21 évben szabályozzák a teljeskorúságot. Szerinte a kihágási ügyeket is a bíróságok hatáskörébe kellene utalni. Zsidó Sándor szerint a beszámíthatatlanság alapján felmentett vádlottakat igazságügyi győgyintézetben kellene elhelyezni. Szintén sürgette a házassági törvény reformját. Homcskó Vladimír a nők fokozottabb jogvédelmét kérte. Nagy László a bírói függetlenséggel foglalkozott.

Reibel Mihály (MÉP) statisztikai adatokat olvasott fel annak igazolására, hogy a polgári házasságkötés a családi élet lazítására alkalmas. Kérte a minisztert, hogy állítsa vissza a régi állapotokat és újból az egyházi házasság legyen törvényesen elismert házasságkötési mód.

Ezután Tasnády-Nagy András a vitát a házassághoz tartozó értelembe lezártak nyilvánította és Radocsay László igazságügyminiszter emelkedett szólására.

Csökkent a polgári perek, emelkedett a büntetőügyek száma

A tárca költségvetési vitájának végén Radocsay László miniszter a legteljesebb elismeréssel szólott a minisztérium tisztviselői karának működéséről. Rámutatott arra, hogy a jogszabályalkotási tevékenységet nagyrészt a háború determinálta. Sok szép tervet jobb időkre kellett eltenni. A háborús állapottal együtt járó kivételes jogszabályalkotásnak valóságos áradata ellen minden igyekezettel küzd és iparkodik azt a lehetőséghez képest szűkebb mederbe szorítani. Sajnos a legfontosabb szűrés munka ellenére is mind több rendelet keletkezik, de elkerülhetetlenül szükség van ezekre a jogszabályokra. Emellett azonban nem szűnhet a rendszeres jogfejlesztési irányuló állandó tevékenység. Mielőtt a háborús munka megszűnik, a szükséges és hasznos törvényjavaslatok egész sora fog a törvényhozás rendelkezésére állni, a magánjog, a hiteljog és a büntetőjog területén.

A családvédelmi szempontokat minden vonalon szem előtt tartja és büntetőjogi javaslatot szándékozik benyújtani a tiltott határátlépés szigorú megbüntetéséről. A háborúval együttjáró jelenség, hogy a teendők az állami igazgatás minden ágában lényegesen megnövekednek, de fennakadás nem fordult elő, mert az összes igazságügyi hatóságok példás szorgalommal és hazafias odaadással teljesítik kötelességüket. A legnagyobb tisztelet és az igaz nagyrabecsülés hangján szólott a vádhatóságok működéséről. A bíróságok ügy-

forgalmában az elsőfokú polgári perek és a rendes telekkönyvi ügyek száma csökkent, a büntető ügyek száma azonban tovább emelkedett. Ez a háborúval együttjáró erkölcsi eldurvuláson kívül főként azzal magyarázható, hogy a kivételes állapot a közösség érdekében mind több korlátot állít az egyéni élet elé. — A rehabilitációs törvény egy év alatti több mint huszezer megtévedt, de megjavult embernek adta vissza a lehetőséget, hogy mint a társadalom hasznos tagja élhessen tovább.

Gondoskodás a szabadságvesztés kitöltése után támogatásra szoruló utógondozásáról

A bíróságok és ügyészségek elhelyezése terén különösen a visszaesett területeken még sok a tennivaló, azonban ezek nagyrésze máris ki van elégítve. — A rablétszám állandóan emelkedett, de elhelyezésükben fenn-

akadás nincsen. Nagy súlyt helyez a letartóztató intézetek ipari és mezőgazdasági üzemeinek fejlesztésére. Gondoskodnak a szabadságvesztés kitöltése után támogatásra szoruló utógondozásáról. Összinté nagyrabecsülés és teljes elismerés hangján emlékezett meg a miniszter az ügyvédi kar értékes munkásságáról. Szociális helyzetüket az adott lehetőségek között igyekszik könnyíteni. Elkészült az a törvényjavaslat, amely az ügyvédi hivatás gyakorlásának feltételeit oly módon kívánja biztosítani, ahogyan az nemcsak a kari érdek, hanem a nemzeti érdek is megkívánja. A miniszter azzal fejezte be beszédét, hogy a rendszeres és szerves jogfejlesztésre irányuló tevékenység nem szűnhet és ennek a tervszerű munkának belátható időn belül hasznát fogjuk venni.

A Ház ezután az igazságügyi tárca költségvetését általánosságban és részletekben elfogadta.

Piktor-forradalom

A szolnoki festők bemutatójának nagyszerű közönségsikerén túlmenően egy másik jelentős eredményt is elkönyvelhetjük. A híres tiszaparti művésztelep tálata úgy felrázta a helyi piktorokat is, hogy a hirtelen ébredés szinte kis, belső forrongássá dagadt. A remek szolnoki teljesítmény láttán egyszerűen öntudatra ébredt képzőművészgárdánk fiatalja-öregje, kicsinyje és nagyja, hogy a hosszú áldatlan vegetáció után ismét porondra lépve, mielőbb viszonyozhassa a szolnoki látogatást.

Ez a szándék nagyon helyén való és örvendetes is, elvégre jól tudjuk, hogy Szent László városának sem kell egy kis képzőművészetért a szomszédba menni. A hiba csak ott van, hogy a vizitívisszaadás gondolatának már az első pillanatában — ha félhivatalosan, vagy magánjellegűen is — olyan tervek is nyilvánosságra kerültek, amelyek valóra váltása már az első lépésnél derékba törhetné a szolnoki kirándulást, vagy harmadára csökkenthetné az ott elvárható sikert. Mert az aztán igazán nem lehet kvalifikáció egy szolnoki bemutatkozásra, hogy melyik művész mióta lakik Váradon, sem az, hogy kinek fő és kinek mellékgoglalkozása a piktorura, vagy ki tagja, ki nem tagja a helyi Képzőművész Társulatnak. Szolnokon egyedül és kizárólag csak a színtiszta művészet döntheti el, hogy ki áll oda Nagyvárad képzőművészetének képviselőjében.

Terjedelmes újságcikkek láttak napvilágot ebben a kérdésben, meddő viták özönében szinte már háttérbe szorult a lényeg. Az ügy tisztázása végett felkerestük a nagyváradai festők nesztorát, Mikes Ödön festőművész-tanárt, s megkérdeztük, hogy mi a véleménye a szolnoki kiállítással kapcsolatos forrongásról?

— Nem tartom fontosnak most azon vitatkozni, — tájékoztatott bennünket Mikes Ödön — hogy kinek miben volt igaza és ki miben tévedett a hosszú vita folyamán. Annál kevésbé fontos ez, mert hiszen remélhetőleg, minden cik-

kezőt a jóakarát vezetett, hogy haldokló egyesületünket feltámassza, nagyobb lendületre serkentse a helyi képzőművészetet. Az egyik vitázó például így ír a többi között: „Ez a folyamatban levő ügyet valaki felkavarta, nyilván azzal a szándékkal, hogy egyes művészek szerepének kedvezőtlen megvilágítása mellett művész voltának bizonyítására találjon lehetőséget.“ Ezt a kitértelt sem akarom boncolgatni, de mégis megkérdezhetném, hogy vajon a cikkíró nem látja be, hogy ennek a „felkavarásnak“ máris vannak örvendetes eredményei: a helyi Képzőművész Társulat feltámadás jeleit mutatja. A legutóbbi választmányi ülés már az egyesületi kiállítás, az egyesületi működés erőteljes megindítását és a helyi művészek egy táborba való tömörítését, — hát ez nem eredmény? Hagyjuk tehát a multakon való rágódást, de a cikkezést is, mert Nagyvárad műértő közönsége tőlünk nem írást, hanem képeket, szobrokat — művészetet vár. Én jól ismerem itteni művészársaim képességeit, biztos vagyok benne, hogy tudnánk egy városunkat méltóan képviselő kiállítást szervezni, de csak úgy, ha képességeinket nem kizárólag egymás bírálatában merítjük ki. Tessék tehát dolgozni és készülni, hogy mielőbb elérhessük kitűzött céljainkhoz, legközelebb — a szolnoki kiállításához — fejezte be nyilatkozatát Mikes Ödön festőművész-tanár.

Tömör és szabatos felvilágosítást kaptunk a váradai piktorforradalom helyzetéről és a követendő út kijelöléséről. Komoly és igen illetékes művészember intelmei hangzottak el, melyek remélhetőleg pontot is tesznek a hosszú és meddő vita végére. Hiszen a nagyközönség is szívesebben látná városunk sok

tehetséggel rendelkező képzőművészgárdáját egy letömörülve és kizárólag a művészet szolgálatába állítva. Egyenlőtűdjenek ki tehát az ellentétek, csilapodjék le a forrongás, az epébe mártott tollak helyett pedig rugadjanak a vitázók eszetet s lehetőleg azzal próbálják eldönteni, hogy kit illet meg a művészi cím, s hogy ki képviselheti városunkat legmóltóbban a szolnoki bemutatkozásra. KISKUN.

Üveggyűjtés

Folyó hó 29-én és 30-án levegőnk ismét bekopogtatnak a lakások ajtaján — elsősorban oda, ahol még nem voltak — és üvegeket kérnek. Félreértések elkerülése végett nem használjuk az „orvosságos üveg“ megjelölést. Bár erre a célra használják fel. Összegyűjtünk a legkisebb felgelyektől és fioláktól kezdve minden alakú, színű és nagyságu üveget. Sőt még a törött üveget is köszönettel veszszük.

Legutóbb azért nem tudtunk teljes munkát végezni, mert nem állott elegendő fogatolt jármű rendelkezésünkre. Ezt a nehézséget is sikerült végre áthidalnunk.

Sokak sürgettek bennünket szóban és írásban, hogy mikor folytatjuk a megszakított gyűjtést. Most elsősorban kedves és érzőszívű testvéreinknél jelentkezzük.

Ellenben van egy másik csoport hála Istennek kevesen tartoznak ide — velük is van egy kis beszédünk. Nem kell őket bemutatni, jó ismerősök. Ők azok, akik már hasonló esetben így mordultak fel: „Már megint gyűjtötek!“ A kíséző arefintor⁸ és a mellékelt „bőles prognózis“ ok egyik-másik helyen, a gyengébbeknél, többkevesebb hatást ért el. De az, hogy jóslataik egyszer sem váltak be, — remélhetőleg ez lesz a soruk a jövőben is — egyáltalán nem zavarta és nem zavarja őket.

Mert miről is van szó? Ugyebár nem arról, hogy szép városunkra a bombák ezrei hullottak, hogy házsorok dőltek romba, nem kell a romok közt megrendült lélekkel az édesanyját, a testvért, a rokont, a jó ismerőst sem keresni... Pedig vannak országok, ahol az ilyen jelenségek mindennaposak. Mégis hősi lélekkel, azugulódás nélkül, örömmel adnak magasabb cél szolgálatába minden nélkülözhető.

Üvegeket kérünk, hogy orvosságot küldjünk bennük sebesült katonáinknak: enyhítsük legalább ilyen kevés áldozattal fájó sebeiket.

Levente Egyesület.

Dr. Tihanyi Tibor tart előadást a Katolikus Akció világnézeti akadémiáján

(Nagyvárad.) Dr. Tihanyi Tibor, kegyesrendi hittudományi főiskolai tanár, a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen az egyetemi ifjuság lelkesze, tartja a Katolikus Akció világnézeti akadémiáján a péntek esti előadást: „Ifjuságunk nemzetszolgálatának utjai“ címmel.

Prima kivitelű arany és króm svájci órák	ÁCS TIBOR	Nagy választékban valódi- és hamis ékszerek.
Nagyvárad, Széchyenyi tér 6. szám.		
Alkalmi és ünnepi ajándéktárgyak! Éhszer- és órajavitások!		
Ölcső karácsonyi ajándékvásár!		

Szülők iskolája

Gyermeinkbe bele kell nevelni a gazdasági pályák iránti érdeklődést

Hasznos Imre nagyszerű előadása

(Nagyvárad.) Az Immaculata intézetben nagy érdeklődés mellett tartották meg a „Szülők iskolájának” második előadását.

Az előadó Hasznos Imre áll. felsőkereskedelmi iskolai igazgató volt.

A tantestület nevében Csiky Gyuláné tanár üdvözölte a szónokot, aki nemcsak mint a kereskedelmi és ipari pályák avatott tudósa, hanem mint érdekes pedagógus és mint a leány kereskedelmi iskola igazgatója a legilletékesebb, hogy a szülőknek felvilágosítást adjon.

Hasznos igazgató a magyarság mai problémáinak megoldásában a nevelő feladatát a nevelés, kiválasztás és a vezetés kérdésében látja. A gyakorlati megoldásban a megvalósítás feladata táruul elénk.

Hogy a kereskedelmi pályák felé ilyen erős érdeklődés mutatkozik a jelenben, annak okát abban látja, mintha régebben nem értékelték volna eléggé, hanem

1. A magyar társadalom közép- és kispolgári rétege a múlt század liberális mákonyától elvakulva telekürtölte a világot hogy a magyar urnak született s hozzá csak az íróasztal ültek.

2. A mohácsi vészig kitűnő kereskedőket nevelt a magyar. A hosszú török uralom alatt azonban csak a katonaság és a hivatalvállalás jelentett megélhetést a földbirtokkal nem rendelkezők számára. A közvélemény — sajnos — a török rabság után is megmaradt halhitében.

3. Harmadik ok, az osztrák elnyomás.

A kereskedelmi pályák meg nem becsülésének következménye a vele kapcsolatos ipari pályák lekicsinylése volt. Kondor Sándornak ezt fájó költeményét is idézte a szónok, amely szerint „Mesterembernek tanult ember kell”.

Nagy közgazdászaink és államférfiaink érdeme a közfelfogás megváltoztatása. Ezek közül Széchenyi István és a Kormányzó Urunk szavait idézte: „Fel kell készülni a gazdasági pályákra” — mondja az egyik.

„Gyermeinkbe, ifjúságunkba bele kell nevelni a gazdasági pályák iránti érdeklődést” — mondja a másik. A szülőkhöz is szól ez a felhívás: gyermekeink boldogsága és a társadalom jóléte kívánja, hogy a gazdasági hajtásokkal bíró gyermeket ne gátoljuk meg ennek követésében, hanem segítjük az érvényesüléshez. Ma már tudjuk, hogy „A jó bornak kell a legjebb cégér”. A jó kereskedők is a legértékesebb emberck közül kerülnek ki, azok közül, akik nemcsak megélhetést, hanem hivatást is látnak a kereskedésben.

Ezek után rövid áttekinthető módon ismertette a szónok az ipari és kereskedelmi iskolák szervezetét, a tanítást és az elhelyezkedés lehetőségeit.

Megállapította, hogy az Újvidéken megnyitott keleti kereskedelmi főiskola hivatásunkra mutat: a magyarnak nemcsak a kulturát kell Kelet és Nyugat között közvetíteni, hanem a kereskedelmet is és ezzel

biztosítani a gazdasági vérkeringést.

Hogy a megélhetés tekintetében mit nyújt a gazdasági élet, nemcsak az úgynevezett fizetési osztályokba sorozottakkal való összehasonlítással szemléltette, hanem avval a különösen sajnálatos tényrel is, hogy a kereskedelmi középiskolai tanárok a tanári állás helyett, a jól jövedelmező szabad kereskedelmi pályán helyezkednek el.

Ha megértjük a gazdasági élet mai kivánalmait, talán elérjük azt is, hogy asszonyaink, leányaink nem a párisi és bécsi divatot követik, hanem a budapesti, nagyvárad, esetleg nagyvárad divattervezők irányítását.

Ha régebben avval ijesztgettük a gyermeket: „Ha nem tanulsz, kereskedőnek adlak”, most biztassuk avval, „Ha jól tanulsz, kereskedelmibe iratlak”. Figyeljük ilyen szempontból gyermekeinket, kérdezzük meg őket és így teljesítsük a bennük megnyilatkozó isteni akaratot.

Hasznos igazgató előadása után Tóth Irénke és Varga Erzsébet hegedűszámai fejezték be a „Szülők iskolájának” második, nagyszerűen sikerült előadását.

A legközelebbi előadást 30-án, kedden tartják meg.

A Marosvásárhely-székelykeresztúri vasutvonal kérdésében a belügyminiszter megsemmisítette az udvarhelyi közigazgatási bizottság határozatát

A Magyar Tudósító jelenti Székelyudvarhelyről: A székelyföldi vasutvonal kiépítése körül a Székelyföld felszabadítása óta folynak a tervezgetések.

Az érdekelt négy székely vármegye mindenekelőtt Marosvásárhely—Székelykeresztúr és Székelyudvarhely között meglévő csonka vonalhoz. Ennek folytatása a baróti vonal lesz, amely Udvarhely megye legsűrűbben lakott Homoródvölgye részére biztosítja az összeköttetést. Érdekeltek körében feltűnést keltett, hogy éppen Udvarhely vármegye közigazgatási bizottsága hozott ezzel ellentétes határozatot.

Szetkirályi Kálmán alispán nyáncs a bizottság ülésének tárgysorozatába csak utólag iktatta a székelyföldi vasutépítési

ügyét, amely a közgyűlési meghívóban még nem szerepelt és ezért a közgyűlési tagok többsége csak utólag értesült arról, hogy a bizottság nem a Marosvásárhely-Székelykeresztúr, továbbá Székelykeresztúr-Barót vasutvonal építése tárgyában hozott határozatot, hanem azt kívánta, hogy mindenekelőtt Székelykeresztúrt kössék össze Csikszereddával.

A közigazgatási bizottság 126 tagja közül 98 bizottsági tag felfolyamodást intézett a belügyminiszterhez, aki megsemmisítette a határozatot és most Udvarhely vármegye közigazgatási bizottságának szabályszerűen kell napirendre tűznie a vasutépítési ügyét.

A pécsi egyetem ünnepi közgyűlése Erzsébet királyné emlékére

A Magyar Tudósító jelenti: A pécsi tudományegyetem a napokban ünnepi közgyűlést rendezett Erzsébet királyné emlékezetére. A közgyűlés színhelye a díszesen felvirágozott aula volt és azon résztvett a városi és megyei társadalom vezetősége, valamint az egyházi és tudományos világ minden számottevő tagja. Az ünnepi beszédet Ángyán János rector mondotta. Érdekes visszaemlékezésekben gazdag beszédében megemlítette, hogy Vlasics Gyula báró egykori közoktatásügyi miniszter a királyné

meggyilkolásának évében, 1898 októberében rendelte el, hogy az egyetem a királyasszony védőszentjének napját, november 19-ét emlékeztetőnek szentelje. A trianoni nemzedék tagjai közül — mondotta többek között. — sokan azt kérdezik, nem idejét mulla-e már az emlékünnap. Állítom, hogy az a magyarság számára erkölcsi szükséglet.

A közgyűlésen még Surányi Unger Tivadár egyetemi tanár tartott előadást „közgazdasági alapigazságok” címen.

Székely leányok a Csallóközben háziiparra oktattak a falusi népet

A Magyar Tudósító jelenti: Székely gazdák nagyobb tanulmányi csoportja a Felvidék több vidékét látogatta meg. A látogatás során eljutottak a Csallóközbe is, ahol a falusi társadalom vezetőivel kiesrélték tapasztalataikat. Különösen megállapították, hogy a háziipar tekintetében a székelyföldiek előnyben vannak, több tapasztalattal és

gyakorlattal rendelkeznek. Elhatározták, hogy a télre felkéri a tanulmányban résztvevő gazdák gyermekeit, hogy a háziipar mezhonosítására küldjék el leányukat, amit a székely gazdák szívesen megígértek. A közeli napokban a Csallóközre több székely leány érkezik az oktatás megkezdése céljából.

Osszeállították a menyasszony-fiatalasszonyképző tanfolyam programját

Nagyvárad, nov. 24. Beszámoltunk arról az érdekes kezdeményezésről, hogy menyasszonyképző tanfolyamot rendeznek Váradvelencén A tanfolyam iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A nagy érdeklődésre való tekintettel közöljük a holnap kezdődő tanfolyam teljes műsorát.

I. MAGYAR NYELV

Előadó: dr. Virág Jeromos, a Magyar Lapok igazgatója

1. A magyar nyelv eredete,
2. A magyar nyelv gyöngyei
3. Írók a magyar nyelv szolgálatában
4. Írók a magyar nyelv szolgálatában
5. Költők a magyar nyelv szolgálatában.
6. Költők a magyar nyelv szolgálatában.
7. Szónokok a magyar nyelv szolgálatában.

II. HONISMERET

Előadó: Váradvelencei lelkész „Igy volt, így lesz!”

A Kárpátok medencéjének gyermekei:

1. Nagyalföld.
2. Kisalföld.
3. Felvidék, Kárpátalja.
4. Erdély.
5. Délvidék.
6. Dunántúl.

III. EGÉSZSÉGTAN

Előadó: Abel Julia Zöldkeresztés védőnő.

1. Még nem jött az orvos.
2. Itt van az orvos.
3. Elment az orvos.
4. Máriától Erzsébetig. (Gravidáknak)
5. Csecsemőápolás I—V. hóig.
6. Csecsemőápolás VI—XII. hóig.
7. A kisgyermek egészsége.
8. Az iskolás gyermek egészsége
9. Tüdőbaj.
10. Vérhaj.
11. Nyári és téli betegségek.
12. Őszi betegségek.
13. Mértékletesség.

IV. HÁZTARTASTAN

Előadó: Wallner Lászlóné.

1. A magyar nő a szobában.
2. Magyar nő a konyhában.
3. Magyar nő az éléskamrában.
4. Magyar nő a virágoskertben.
5. Magyar nő a gazdasági udvarban.

V. LÉLEKTAN

Előadó: Abel Julia Zöldkeresztés védőnő.

1. A lélek tulajdonosa. Isten és én!
2. Szangvinikus: több fogadást!
3. Kolerikus: vagyázz magadra!
4. Melanchonikus: ábrándozás az élet megrontója!
5. Flegmikus: nem minden mind-egy!

VI. NEVELESTAN

Előadó: Váradvelencei lelkész.

1. Két szülő egy akarat.
2. Melyiket a 9 közül?
3. Iskolába küldöm gyermekemet.
4. Megvertem a haszontalant!

VII. CSALÁDMENTÉS — NEMZETMENTÉS

Előadó: Abel Julia Zöldkeresztés védőnő.

1. A munkás család védelme.
2. A család egészségének védelme.
3. A család hivatása a társadalomban
4. Családvédelem a nőért.
5. Családvédelem a férfiért.

VIII. HONVÉDELEM: FEGYVERREL, VAGY LÉLEKKEL

Előadó: Vlagyovits István e. lelkész

1. A nő az Isten szemében.
2. Dobó Katica.
3. Zrínyi Ilona.
4. Kanizsai Dorottya.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adnak vissza.

BUGSU A CSODÁSÉREMRŐL NEVEZETT KATALINTELEPI LAZARISTA TEMPLOMBAN

(Nagyvárad.) November hó 23-án, vasárnap tartják a Csodáséremről nevezett Katalin-telepi Lazarista templom búcsúját. Délelőtt 10 órakor az ünnepélyes szentmisét Fiedler István püspök celebrálja papi segítségével és közben szentbeszédet intéz a hívekhez. Szentmise alatt az Immaculata intézet országoshírű énekkara énekel, Csiky Gyuláné vezénylésével. Délután 5 órakor ünnepélyes litánia. A szentbeszédet dr. Janisch Mihály lazarista tartományfőnök mondja. Énekel a Szent Vince intézet elemi iskolájának énekkara. Felhívjuk a hívek figyelmét a szokásos feltételek mellett nyerhető templombúcsúra.
 A csodásérmű Szűzanya szeretettel vár mindenkit szépséges templomába.

Fáy államtitkár — tisztelőbeli cserkészparancsnok. Kecskemétről jelentik: A kecskeméti Petur Férficserkész Csapat díszgyűlésén adták át Fáy István közoktatásügyi államtitkárnak a csapat örökös tisztelőbeli parancsnoki kinevezéséről szóló főcserkész okiratot.

Karácsonyi ajándécsomagok küldése a hadművelési területre. A honvédezerkár főnöke lehetővé kívánja tenni, hogy mindenki a hadművelési területen lévő hozzátartozójának karácsonyra örömet szerezhessen. Mivel a szállítási lehetőségek korlátozottak, külön ajándécsomagok továbbítását nem teszi lehetővé, a honvédezerkár főnöke megengedte, hogy bárki a tábori postai csomagok feladásához szükséges két helyegységnyi tábori postai levelezőlap decemberi szelvényével két kilogramm helyett kivételesen három kilogrammos tábori postacsomagot adhasson fel hozzátartozójának. E csomagok élelmiszer és dohánytermék tartalmú nem esik a fennálló korlátozások alá. A háromkilogrammos csomagokban fél óvocikkek küldésére is ismét lehetőség nyílik. A karácsonyra ezant csomagokat, hogy azok a hadművelési területre kelő időben kiérkezhesenek, legkésőbb december 10-ig ajánlatos postára adni.

BUTORT színeset **MEZEI-61**
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonaságok
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Illetékmentesek a munkaközvetítés iránti beadványok. A MTI jelenti: A pénzügyminiszter rendelete adott ki, amely szerint a munkaközvetítő hivatalhoz a munkaadó vagy munkavállaló részéről munkaközvetítés iránt benyújtott beadvány illetékmentes.
 Agyonütötte az apját. Pécsről jelentik: (MTI) Bosnyák Bradó 63 éves földműves Bogdán fiával az istállót almozta. Apa és fia között szóváltás történt, amely verekedéssé fajult, aminek során Bogdán agyonütötte apját.

KORONA Filmszínház
 Közkívánatra! Ma **Lidércfény**
 Az elérhető legnagyobb sikerű színes csodafilm Csütörtöktől: **Egy szív megáll**
 Sikerült egy nappal prolongálni!

ÁLTALÁNOS MEGEMLEKEZÉS A HALOTTAKRÓL. November 23-án, vasárnap este fél 7 órakor a velencei kultúrházban a halottakról általános megemlékezést tartanak. A beszédet Molnár János kanonok mondja.

Az Ipartestület közleménye. Az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetője a nagyváradi áll. Gépipari Középiskolában gépipari szakrajztanfolyamot engedélyezett melyre felhívjuk az érdeklődők szíves figyelmét. A képzésnek a min. kir. áll. Gépipari Középiskola igazgatóságánál, Nagyvárad, Srd., Schlauch-tér 26. sz. alatt.

AZ OLASZI SZENTLÉLEK PLÉBÁNIA KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁT november 23-án, d. e. 10 órakor a plébániaépület előcsarnokában tartjuk. A már régebben hirdett és tervbevetett Plébániai Kölcsönkönyvtár olyan stádiumba jutott, hogy az ünnepélyes megnyitás után átadjuk a lelkeket nevelő, művelő magasztos hivatásának. Ellensúlyozni akarjuk a nem keresztény irányzatú, destruktív szellemű kölcsönkönyvtárak káros befolyásától híveink lelkét. Már sok helyről kaptunk könyv- és pénzdományt a könyvtár gyarapítására, ezért ezután is a leghálásabb köszönetünket fejezzük ki a kegyes adományozóknak. Kérjük továbbra is a Plébániai Kölcsönkönyvtár apostoli hivatását megértő lelkeket, hogy könyv- vagy pénzdományokkal kegyeskedjenek gyarapítani a szerényen meginduló kölcsönkönyvtárat. A könyvtár ünnepélyes megálldása és megnyitása november 23-án d. e. 11 órakor lesz a plébánia előcsarnokában. Szeretettel látunk és várunk minden érdeklődőt. A könyvtár ünnepélyes megálldását Gálffy Sándor apátplébános fogja tartani.

CSÜTÖRTÖKÖN SZABADEGYETEMI ELŐADÁS. A Szabadegyetem vezetősége érteit a hallgatóságot, hogy folyó hó 25-én, délután 5 órai kezdettel a város háza dísztermében dr. Szedlak Ödön főorvos *Szemelvények az idegélet köréből* címen tart előadást. Előadásának vázlatát lapunk tegnapi számában szedési hiba következtében hiányosan közöltük. Itt adunk helyreigazítást: dr. Szedlak Ödön a Szabadegyetem 1943-44. évi előadásorozatában két előadást tart, az I. félévben a fent közölt címen, második előadását február hónapban tartja, melynek témája *A nevelés hatása az idegrendszerre*.

Közyűlést tart a vármegyei Iskolánküüi Népművelési Bizottság. A Biharvármegyei Törvényhatósági Iskolánküüi Népművelési Bizottság folyó év november hó 30-án délelőtt 10 órakor a vármegyei ház kis tanácstermében közyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az 1943-44. tanévi tárgysorozattal: 1. Az 1943-44. tanévi munkaterv tárgyalása. 2. Az 1944. évi költségvetés tárgyalása. 3. Indítványok.
 Kávéházakban és szociális klubokban kéri a „MAGYAR LAPOK” at.

A svéd filmgyártás remeke!
Párduckisasszony
 Egy ravasz, tenetséges fiatal színész nő viharos karrierjének zenés, táncos, mókás, dalos története
 Bemutató csütörtöktől az APOLLO-ban
 Szerdán utoljára: **Sziámi macska**

A NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK nyitárusítási üzlettel rendelkező textilkereskedői szakosztálya f. évi november hó 25-én este 7 órakor a Kereskedelmi Csarnok titkári hivatalában (Szent László tér 4. sz. Sas palota) szakosztályi ülést tart. Az ülésen a kereskedőket érintő fontos ellátási kérdések kerülnek tárgyalás alá.
 A MAV Turul Dal-, Zene és Önképző Egyesület kulturális előadás sorozatában 1943 november 27-én. Kiss János tan. képző intézeti igazgató a száz éves Szóatról tart előadást. A kísérő műsorban szerepel az egyesület ének- és zenekara Kovács Győző tanár és Vincze László vezetésével és Takács Ede MAV műszaki segéd-tiszt.

Csütörtöktől nyílik meg a Kereskedők Közműveltségi Főiskolája. Nagyvárad, november 24. a nagyváradi Baross Szövetségben tomörült kereskedők részére Nagyvárad város iskolánküüi Népművelési Bizottság közműveltségi főiskolát szervezett. Az ünnepélyes megnyitót 1943. november 25-én, csütörtöktől délután fél 7 órakor lesz a Baross Szövetség előadó termében a következő műsorral: 1. A megjelent vendégeket és a tanfolyam előadóit és hallgatóit üdvözi Ludvig Gyula, a Baross Szövetség elnöke. 2. A Főiskola előadásorozatát megnyitja dr. Martza Dénes tanügyi tanácsos, kir. tanfelügyelő, a Népművelési Bizottság ügyvezető elnöke. 3. Hasznos Imre kereskedelmi leányközépiskolai igazgató bevezető előadása a Magyar Gazdaságtörténelemből. 4. Városunk és városi kultúrák keletkezése, fejlődése címen bevezető előadást tart Tátray Barna áll. Szent László gimnáziumi tanár. A belépés díjtalan.

Gazdálányok székelyföldi tanulmányútja. Marosvásárhelyről jelentik: MTI Kedden reggel 34 gazdálány érkezett a városba székelyföldi tanulmányútra. A Vas, Komárom, Pest, Bihar és Békés megyékből származó gazdálányok a kormányzat támogatásával rendezték tanulmányi kirándulásukat, amelynek során a székelyföldi háziipar különböző ágait tanulmányozták. A csoport kedden megnézte a marosvásárhelyi Székely Otthont és annak háziipari készítményeit, Marosvásárhelyről Székelyudvarhelyre utaznak, majd meglátogatják a kibédi cserépeseket, a bözödi szalmafonokat, de Csikszeredát és Sepsiszentgyörgyöt is felkeresik és elmennek a múzeumokba is. December elején Csallóközből és az ország egyéb részeiből ötven tagú gazdasági csoport érkezik a Székelyföldre, hogy vizsgálja a székely gazdák közelmúltban végzett csallóközi látogatását.

VERSENYTÁRGYALASI HIRDETME NY
 A népkonyha és napközi otthonok ellátására
 A Csesztivó, Rimanóczy aggokháza és a toloncházi szegényotthon, valamint a városi népkonyha és a napközi otthonok ellátására nyilvános versenytárgyalást hirdetek, a következő szállításokra vonatkozólag:
 I. Kenyér kb. 30.000 kg 1 évre.
 Liszt kb. 12.200 kg egy évre.
 II. Marhahús kb. 4000 kg 1 évre, sertéshús kb. 2000 kg 1 évre, borjúhús kb. 6000 kg 1 évre, zsir kb. 1500 kg. 1 évre.
 III. Tej kb. 18.600 liter 1 évre.
 IV. Fűszerárúk: só kb. 1500 kg 1 évre, paprika kb. 100 kg 1 évre, köménymag kb. 10 kg 1 évre, ecet kb. 400 liter 1 évre, szappan kb. 300 kg. 1 évre, mosószóda kb. 150 kg 1 évre, petroleum kb. 20 liter 1 évre.
 V. Zöldségmü: burgonya kb. 50.000 kg 1 évre, hagyma kb. 1500 kg 1 évre, fohagyma kb. 30 kg 1 évre, káposzta kb. 12.000 kg 1 évre, zöldség kb. 5000 kg 1 évre, bab, borsó kb. 12.000 kg 1 évre.
 Felhívom az érdekelteket, hogy a szabályszerűen elkészített ajánlatukat 1943 november 29-én délután 12 óráig bezárólag a Közműveltségi és Szociálpolitikai ügyosztály, város háza II. em. 29. számú szobába nyújtsák be. Esetleges felvilágosításokat a szállításra vonatkozólag a fenti ügyosztály a hivatalos órák idejében ad.
 Nagyvárad, 1943. november 22.
 Dr Gyapay s. k. h. polgármester.

Nagyvárad hly. város adóhivatalától
 ARVERÉSI HIRDETME NY
 Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1935. évi P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1943 évi november hó 27-én, a másodikat 1943. december 7-én a városi közraktárban (Thaly k.-u. 2.) kitűzöm.
 Árverési feltételek:
 1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokosra megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell kifizetni.
 Nagyvárad, 1943. november hó 26.
 LITERATI JÁNOS végrehajtó

Előgása előtt öngyilkos lett a sik- hasztó tisztviselő

A Magyar Országos Tudósító je-
lentli: A Ganz gépgyár sikkasztás cí-
mén feljelentette Párizs Attila nevű
43 éves tisztviselőjét. A detektívek a
Szentkirályi utcában találták rá, ahol
dulakodni kezdett velük, majd elő-
rántotta revolverét és föbelötte ma-
gát. Azonnal meghalt.

Mi újság a piacon

Gyümölcsfélék (közepes felhoza-
tal): 1 kg. alma 2.—3 pengő, 1 kg.
ezelő 2.50—3.50, 1 kg. birsalma
2.—2.50, 1 kg. körte 2.—2.50, 1 kg.
hecsedli 1.50—2.—, 1 kg. gesztenye
2.50—3.50, 1 kg. dió 5.80.

Zöldségfélék (közepes felhozatal):
1 kg. burgonya 0.28—33, 1 kg. szá-
razbab 1.08, 1 kg. répa 0.36, 1 kg.
borsó 0.72, 1 kg. hagyma 0.24—32,
1 kg. cékla 0.30—36, 1 drb káposzta
0.34, 1 drb vörös káposzta 0.70—90,
1 drb olasz l.—1.20, 1 csom. kar-
fiol 0.80—90, 1 kg. petrezselyem
0.50, 1 drb kalarábé 0.20—30, 1 drb
zeller 0.10—20, 1 drb zöldpaprika
0.15—18, 1 kg. spenót 1.40—1.60, 1
drb tormá 0.20—40.

Élőállatok (gyenge felhozatal): 1
drb szarvasmarha kg. 2.20, 1 fejős te-
hén 900—1500, 1 szopós borjú kg.
2.10, 1 igazló 300—900, 1 paradésló
900—1800.

Tejtermékek (gyenge felhozatal):
1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 10.20, 1
kg. tehéntúró 1.72, 1 kg. tejfel 2.20,
1 kg. sajt 4.80.

Kenyer: 1 kg. egységes 0.52.

Szárnyasok (gyenge felhozatal): 1
pár l. o. csirke 4.60, 1 kg. sovány
liba 4.80, 1 kg. pulyka 4.80, 1 kg.
sovány ruca 4.40, 1 tojás 0.24, kg.-ju
4.50 pengő.

Husarak: 1 kg. marhahús 5.10, 1
kg. disznóhús 5.—, 1 kg. növendék-
marha 5.10, 1 kg. juhús 4.50, 1 kg.
tepertő 5.80.

Halfélék (gyenge felhozatal): 1 kg.
eulyu ponty 3.50, 1 kg. köröshal
3.50—4.20.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 25,
Budapest I.

- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara
 - 11.15 Szórakoztató muzsika.
 - 11.40 Hunyadi István előadása.
 - 12.10 Rendőrzenekar.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vörö-
skereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 A Legierők fuvószolgálat.
 - 15.00 Délutáni muzsika.
 - 15.30 Weidinger Károly előadása.
 - 16.20 Lóosz József hegedül.
 - 17.00 A földművelésügyi miniszterium
rádióelőadássorozata.
 - 17.15 Egyházi zene a Deák-téri evan-
gelikus templomból.
 - 18.15 Tersánszky Józsi Jenő beszél a
furás-faragásról.
 - 18.35 Zarah Leander és Gigli műsorá-
ból.
 - 20.10 Ol kóltónó versei.
 - 20.40 Fényes Szabolcs műveiből játszik
a Budapesti Hangverszenyekar
- Budapest II.
- 18.30 Francia nyelvoktatás.
 - 19.00 Lányos Margit előadása.
 - 20.00 Tánccsillentyűk.
 - 20.15 Budai Szabadság Dalkör.
 - 20.40 Ember Győző dr előadása
 - 21.00 Szegény gitározik.
 - 21.15 Vitéz Szarka Géza elbeszélése.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

„Fekete Péter“ minden este 3/4 7 órakor

A rendkívüli nagy sikerre való te-
kintettel, minden este háromnegyed
7 órakor és vasárnap délután egy-
negyed 4 órakor a *Fekete Péter* ope-
rett van műsoron. Az egész város a
Fekete Péter-ről beszél! A nagy ér-
deklődésre való tekintettel, ajánla-
tos jegyekről előre gondoskodni!

Filléres helyekkel kerül színpa-
szombaton délután egynegyed 4 óra-
kor a *Latyi-Matyi* című nagyszerű
gyermek mese-operett, hogy minden
gyermek számára hozzáférhető le-
gyen ennek a mulatságos, vidám
gyermek-operettnek a megtekintése.
Minden jó gyermek cukorkát kap a

„furfangos cukrászástól“. Szabó
Ernö bocsától. Jegyek már válthatók.

HETI MŰSOR:

Szerdán este háromnegyed 7 óra-
kor: *Fekete Péter*.

Csütörtök este háromnegyed 7 óra-
kor: *Fekete Péter*.

Péntek este háromnegyed 7 óra-
kor: *Fekete Péter*.

Szombaton délután egynegyed 4
órákor: *Latyi-Matyi*.

Vasárnap délután egynegyed 4 óra-
kor: *Fekete Péter*.

Vasárnap este háromnegyed 7 óra-
kor: *Fekete Péter*.

SPORT

Ma délután játsszák le a belgrádi német katonai válogatott és a magyar katonai válogatott mérkőzést

Kovács II-t is beválogatták a magyar katonai válogatottba

Tegnap délelőtt 10 órakor érkezett
meg a keleti pályaudvarra a belgrádi
katonai válogatott csapat. Este hang-
versenyre vittek a vendégeket. A
mérkőzést társas vacsora fogja kö-
vetni, majd még szerdán este visszatu-
taznak a németek.

Vitéz Aronfy Jank távbeszélőn
rendelte fel Kovács II-t a katonai
válogatottba, így a NAC szín is kép-
viselve lesz a nemzetközi katonai ta-
lálkozón.

A levente labdarúgás országos vez-
etősége nem adott végleges csapatot.

A mi érzésünk szerint azonban a kö-
vetkező összeállításban áll fel a ka-
tona-válogatott:

Szekeres, Rudas, Balogh II., Tagá-
nyi (Saroveczky), Balogh BSzKRT,
Széphegyi, Kovács II., Tanczos (Bör-
zei), Deák, Kiss, Lukács.

A németek valószínű csapata:
Wühl (Admira Bécs), Weiss (Mün-
chen FC), Vogel (SS Posen), Agen
(Köln), Huber (Linz), Eser (WSC),
Miltenberg (FC Nürnberg), Gorszky
(Schweinfurt 05), Meesen (Aachen),
Reichert (Würtzburg), Mandl

Erdekes Gamma nyilatkozat a NAC győzelméről

Sós Károly, a Gamma edzője az
egyik sportlapban a következő nyi-
latkozatot tette:

*„A játékosok megtették a köte-
lességüket s tisztán a balszerencsén
és néhány játékevezetői tévedésen
mult hogy nem nyertük meg a mér-
kőzést. Könyvt indokolatlanul állí-
totta ki Thomas dr. ugyanakkor min-
dig eltiirte a NAC-játékosok sorozat
túlkemény belemenéseit. Mind-
ezek természetesen semmit sem von-
nak le a NAC értékéből és jó tulaj-
donságaiból. Igaz, hogy a NAC töb-
bet támadott látszólag, a mi táma-
dásaink azonban — főleg a második
félidő első részében — veszélyeseb-
bek voltak.“*

Ugy gondoltuk, hogy a vasárnapi
izgalmas mérkőzés forró hangulata
után egyet aludva, valamint enged fel-
háborodásából Sós edző és tárgyla-
gosabb szemmel fogja látni a dolgo-
kat. Sajnos, nem ezt tapasztaljuk.
Mert aki Kónya durva utánaruga-
sára azt mondja, hogy „indokolatlan
a kiállítás“ és aki a NAC-játékosok
„sorozatos túlkemény belemenesei-
ről“ beszél, annak főként az önbírá-
lata körül lehet baj, mert 5000 néző
tisztánlátásával próbálkozik szembe-
helyezkedni. Megirtuk mi a Thomas
dr hibáit, de egyéb tévedései su-

lyosan tetézte volna, ha Kónya szán-
dekos durvaságát elnézi.

Ami pedig a NAC „látszólagos“
többet támadását illeti, illedelmesen
kérdézzük a tiszteletreméltó edző-
től: van olyan többet-támadás is,
amelyik nem látszik?

Ma délután kétkapus edzést tartanak a zöldfehérek

Ma délután két órai kezdettel két-
kapus edzést tart a NAC csapata.
Ez alkalommal a MÁV együttese lesz
az ellenfél. Az edzésen Barnán kívül
minden játékos résztvesz. A bal-
összekötőnek ugyanis tüszős man-
dulagyulladás miatt még hosszabb
pihenőre van szüksége.

Szolgáltatás gyógyszertárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszertár Kossuth
Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszertár. Mussolini-tér
3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszertár, Szt
János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszertár, Garli-
czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

Nagyvárad, kir. Járásbíróság,
Tkvj Hatóság
20289—1943. tkszám.

Arverési hirdetmény kivonat

Dr Pop János végrehajtónak Rotár
Miklósné Makovei Mária ellenj végre-
hajtási ügyében a végrehajtási árverés
63 pengő jár. iránt rontój 161. betétben
A II-8 sor 275—1, 276—1, 409—1,
410—1, 411—1, 412—1, 496—1, 572—1
hrszámu rét, szántóingatlanoknak B.
3. a. Makovei Mária nevén álló egyha-
tód részére 1828 P kikáltási árban el-
rendeletett.

1943. december 10. napján délelőtt 9
órákor Rontó községében megtartják.
Az ingatlan a kikáltási ár kétharma-
dánál alacsonyabb áron nem adható
el. Bánatpénz 10 százalék.
Nagyvárad, 1943. aug. 21.

Aláírások.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Télikabát ruhát legjobban vehet,
eladhat Molnárnál, Bemer-tér 1. 919

Eladó fekete női télikabát szilkszin
felsőrészel, vékony termetre, Gombóc
Gyula-utca 19. 124

Zongora rövid keresztűros, fekete,
eladó. Cimeket kiadoba „Stingl“ jel-
gére. 127

Kis zénkályhát megvételre keresek.
Cimeket a kiadoba kérek. 75

Háromnegyedes sötétkéék férfi télika-
bát, jókarban, eladó, Damjanich-u. 37.
ajtó 7. 70

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, moly és min-
dennemű férgek irtását 38 évi gyakor-
lattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca
6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét
mindenből felelősséggel irtja, Csutorás
Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Ha
szereit az otthonát,
nehogy meglátni a
családát, Lukács
csináltassa meg
cserepállyháját
Lukács Lajos
kálvária-utca
Török Ignác u. 70

Zippzárjavítás felelősséggel, Jakab
müszerező, Kossuth-u. 5. 64

Találtak kedden este a Szigligeti
Színház emeleti 5-ös páholyában egy
par kesztyűt. Igazolj tulajdonosa átve-
heti a kiadóban. 126

Allást nyee

LAPKIHORDÓKAT azonnali belépés-
re felvesszünk. Jelentkezni lehet a Ma-
gyar Lapok kiadóhivatalában.

Mindenek jörfőző nő fiatal házaspár
keres vidékre. Cim Rudolf Mosse hir-
detőirodába, Rákóczi-ut 2. Bazárépület.

Bejáró kislányt keresek december
1-re. Jelentkezni délelőtti órákban,
Balogh Lászlóné, Liszt Ferenc-u. 13. 125

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

A szerkesztőért felel. a kiadóért felel:
Dr Paál Árpád Dr Virág Jeromos
főszerkesztő a Szent László-nyomda R-T
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
kőrforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti
Dezső-utca 6. szám